

Regnorme – Den frugtbare jords arkitekter

Deres betydning og anbefalinger for deres fremme i landbruget

Oversigt

I dag ved man meget om regnormes taksonomi og biologi, mens man ved relativt lidt om deres påvirkning af jorden, deres interaktioner med andre jordorganismer og landbrugsmetodernes indflydelse på deres populationer.

Denne vejledning indeholder en kort oversigt over regnormenes biologi, miljø og deres mange tjenesteydelser til landmændene. Der gives anbefalinger til fremme af populationen for disse ekstraordinære skabninger i landbrugsjorden.

Undervurderede arbejdere

I det 19. århundrede blev regnorme betragtet som skadedyr i jorden. Selvom dette synspunkt har ændret sig, får regnorme ikke meget opmærksomhed i landbruget. Det er meget få landmænd, som gør en aktiv indsats for dem. Tungere maskiner, intensiv dyrkning og omfattende brug af pesticider har mange steder udryddet regnorme i markerne. I kontrast til dette scenarie kan man finde 1-3 millioner regnorme i én hektar sund græsmark.

Antallet og diversiteten af regnorme i en mark anses som et vigtigt kriterium for jordens frugtbarhed, idet regnorme på mange måder bidrager til en sund og biologisk aktiv jord og en bedre tilpasning af landbrugssystemer til klimaforandringer. De leverer således vigtige, jordmæssige funktioner, der er gavnlige for økosystemet. Som følge af deres mange tjenesteydelser, som øger bæredygtigheden i landbrugets økosystemer, bør regnormene få større opmærksomhed i bæredygtige landbrugsproduktion.

Udbredelse og biologi

Bortset fra i polaregne og ørkener finder man regnorme i de fleste jorde. Selvom der kendes til mere end 3.000 arter på verdensplan, findes kun 400 arter i Europa og kun 40 arter i Centraleuropa. I dyrket jord kan man normalt kun finde 4-11 arter.

Regnorme foretrækker mellemtung lerjord til lerblandet sandjord. Tung lerjord og tør sandjord er ikke gunstig for deres udvikling. I sur tørvejord finder man kun specialiserede arter, som har tilpasset sig dette "fjendtlige" miljø.

Regnorme er hermafroditte og vokser langsomt, bortset fra de overfladelevende (epigæiske) arter. Der dannes kun én generation om året med maksimalt 8 til 12 kokoner (æg). Regnorme lever 2-8 år afhængigt af arten. Kønsmodne orme kan kendes på deres "kønsbælte" (clitellum) rundt om kroppen.

Den største graveaktivitet og forplantning finder sted i marts og april samt i september og oktober (tempereret klima). Når det er meget tørt og varmt, går mange regnorme i sommerdvale og trækker sig tilbage til dybere jordlag.